

Izziv DPLJ

XIII. letnik, številka 15, junij 2013

Poština
plačana
pri pošti
1131
Ljubljana

Društvo paraplegikov
ljubljske pokrajine

Kazalo vsebine

Novi izziv(i).....	3
Cilj je socialo v okviru DPLJ spraviti na zavidljiv nivo.	4
Pisanje za Izziv krepí pripadnost člana Društvu!	7
Vsak dan drugače, a za zadovoljstvo vseh!	10
Gal.....	13
V Kongu nič novega, na DPLJ pa veliko!.....	15
Mona Lisa na kavici pod topoli	17
S športnim udejstvovanjem do novega smisla in novega upanja.....	20
Občina Hrastnik	24
Poslanstvo in dolžnost!.....	27
Plesni klub Zebra letos v višjih obratih	28
Dve prvi in tri druga mesta za naše kegljače	31
Brez izliva ni Izziva!	33

Novi izziv(i)

Spoštovane bralke in bralci v rokah znova - po letu in pol - držite Izziv, društveni časopis Društva Paraplegikov ljubljanske pokrajine. Kot ponavadi z barvito vsebino, a hkrati drugačen, nov in prenovljen. Nov ni le vaš izvod, temveč tudi barva naslovnice in delno tudi uredniški odbor.

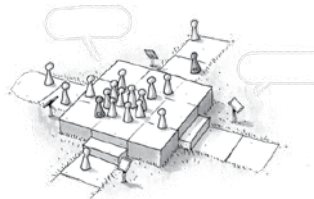
Po tem, ko nam je nekdanja urednica Mirjam Kanalec ušla novemu osebnemu izzivu - urejanju revije Paraplegik - naproti, smo se preostali soočili z urejanjem novih izzivov, ki jih sedaj lahko berete na teh straneh. Ker je od zadnje številke vašega najljubšega časopisa preteklo že kar nekaj vode in še toliko več dragocenih sekund, smo se tokrat v uredniškem odboru Izziva osredotočili na intervjuje, s katerimi vas bomo znova približali Društvu in vam razkrili nekatere skrite podrobnosti njegovega delovanja. Tako smo se pogovarjali s predsednikom Društva, Gregorjem

Gračnerjem, z nekdanjo urednico Izziva poklepetali o Izzivih preteklosti, sedanjosti ter prihodnosti, Vam predstavili Mojco Burger, ki na Društvu prostovoljno pomaga s sestavljanjem urnika za programa osebne asistence in prevozov. Študentka delovne terapije Teja Simonič nas je s svojimi besedami popeljala po poteh akcije preverjanja dostopnosti avtobusov Mestnega

potniškega prometa. Ohranili smo tudi del revije, ki opisuje naše sodelovanje z občinami. Tako vam v tej številki predstavljamo občino Hrastnik, ki si jo boste lahko člani in članice lahko

ogledali v živo na spomladanskem srečanju. Po vseh njenih "drugačnostih" nas je v intervjuju popeljal njen župan, Miran Jerič.

Kaj so naši Izzivi v prihodnje? Poskusili bomo poudariti drugačnost in zagotoviti, da bo z dobro vsebino z vsako številko Izziv privlačnejši, boljši in obsežnejši od prejšnjega. Skupaj s fotografsko sekcijo društva se bomo trudili, da bodo članki opremljeni z vrhunskimi fotografijami, ki vas bodo preselile v središče dogajanja in vam vzbudile željo, da tudi sami prispevate delček svojega prostega časa soustvarjanju vsebine Izziva - pa naj bo to v sliki ali besedi.

Upamo, da smo bili skupaj kos našemu prvemu Izzivu - in da bomo skupaj kos še marsikateremu.

Pa prijetno branje,

Cilj je socialo v okviru DPLJ spraviti na zavidljiv nivo.

Predsednik Društva paraplegikov ljubljanske pokrajine

Na kratko se sprehodiva čez pomembnejše projekte zadnjega leta

Z lastnimi sredstvi društva, brez sredstev FIHO ali drugih razpisov, nam je uspel nakup kombija. Da nam je v težkih finančnih časih uspelo zbrati 38.000 evrov, si štejemo za velik uspeh.

Nazadnjemrednemvolilnem občnem zboru so vas člani DPLJ potrdili kot predsednika Društva.

Kaj so največji izzivi tega mandata?

Na Društvu trenutno poteka racionalizacija, ki smo jo morali izvesti zaradi ne pridobljenih sredstev z Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve. V projektu bomo osebne asistente

prenesli na Zvezo paraplegikov Slovenije in razbremenili ostalih 6 programov DPLJ in omogočili nadaljevanje razvoja društva. Kljub temu, da bodo osebni asistenti formalno zaposleni na Zvezi, bodo še zmeraj opravljali delo za DPLJ, tako da bo delo na programih Osebna asistenca in Prevozi potekalo nemoteno.

Še vedno je naše društvo primarno socialno, vse ostalo je drugotno. Število zaposlenih na DPLJ je še vedno 10, vendar je sedaj z nami nova delovna moč, Klavdija Čelik, ki bo bdela nad projekti sociale, razvija socialne dejavnosti. Verjamem, da lahko socialo v okviru DPLJ dvignemo na zavidljiv nivo.

Vse dejavnosti društva so deloma ali skoraj v celoti povezane s finančnimi sredstvi. Boriti se moramo na vseh področjih, da nadgradimo obstoječa sredstva in dvignemo raven programov. Treba bo zamenjati kombinirano vozilo, ki za potrebe DPLJ opravi 100.000 kilometrov letno. Sredstva FIHO so omejena in tudi znotraj FIHO se kažejo težava s financiranjem, zato zamenjava letos najverjetneje ne bo mogoča. Nakup bo predvidoma preložen na naslednje leto.

Srednjeročni ali dolgoročni projekt je seveda tudi selitev DPLJ v nove delovno-bivalne prostore. Tu ni vse v naših rokah, stvari se morajo ugodno razplesti na ravni Mestne občine Ljubljana in za to bo potrebno nekaj časa.

V naslednjih letih naj bi se društvo znova preselilo na novo lokacijo.

Kaj so želje društva in bodo na novi lokaciji na voljo članom?

Od leta 2005 smo se iz najemnih prostorov pri ZPS, z 8 kvadratnih metrov, kjer smo lahko opravljali zgolj nujne zadeve, izvedli selitev v trenutne prostore s 115 kvadratnimi metri. Pridobili smo nekaj pisarniških prostorov, težava pa je v osrednjem prostoru. Vanj lahko spravimo 8-10 uporabnikov na invalidskih vozičkih, kar postane težava, ko poskušamo

organizirati prireditve, dogodke, seminarje, preventivne zdravstvene preglede, ... Ob prijavi 30-40 članov na takšne prireditve, prostore najemamo na URI Soča oz pri drugih ponudnikih, dvoran, telovadnic, ipd. To je nekaj, kar bi v novih prostorih radi rešili.

Prav tako si želimo, da bi bili novi prostori DPLJ opremljeni s prehodnimi bivalnimi prostori, kjer bi lahko začasno namestili člane, ki so po nesreči zapustili rehabilitacijske

ustanove, doma pa še nimajo urejenih in prilagojenih bivalnih prostorov. Na tej lokaciji bi tem članom lahko omogočili kratkoročno bivanje v trajanju treh oz šestih mesecev.

Pomembno je, da bi nova lokacija omogočala tudi prostore za srečanja in druženja, v zunanjem sproščenem okolju. Prav tako moram omeniti lastne parkirne prostore. V trenutnih prostorih se na tem področju pojavljajo težave, v novih pa si želimo svojega parkirnega

Fotografija: Gal Jakič

Gregor Gračner

prostora, kjer bi lažje izvajali izstop in vstop v kombinirano vozilo.

Zaradi težkega finančnega položaja je moralo vodstvo društva v preteklosti poseči po skrajnih ukrepih.

Več kot enoletna odsotnost Izziva je eden izmed njih. Kaj po vašem mnenju časopis prinaša članom na eni strani in društvu na drugi?

Izziv je ogledalo Društvo, poleg spletne strani, ki jo redno osvežuje naš član Jože Globokar. S tega ogledala lahko vsi financerji in partnerji v kronološkem vrstnem redu prejmejo informacijo o delovanju DPLJ, o tem, kako se porablja njihov denar. Kljub poročilom, ki jih oddajamo, je v Izzivu najti še lahko branje, s katerim si zunanji sodelavci lažje gradijo mnenje o podobi DPLJ.

Člani lahko v Izzivu preberejo informacije o Društvu, če spregledajo informacije, ki jih podajamo v razpisih. Slikovno gradivo je prav tako pomembno in pomaga pri grajenju podobe o DPLJ. Izziv pošiljamo tudi določenim institucijam, od katerih nismo finančno odvisni, vendar si želimo, da DPLJ vseeno bolj spoznajo.

Razpoznavni znak Izziva je nepravilna oblika formata, ki ni vsakdanja. Prav je, da DPLJ nadaljuje z izdajanjem časopisa Izziv. Kljub letu in pol premora se bodo bralci tega časopisa spomnili.

Vzadnjem letu se je povišal prispevek za programe osebne asistence in prevozov. Gre za skrajni ukrep, ki se bo povrnil v prvotno stanje ali lahko člani pričakujejo, da bodo osnovni programi društva v vse večji meri plačljivi s strani članov?

Najprej je treba izpeljati racionalizacijo. To je naloga številka 1. O prenosu se govori že nekaj časa. Zdaj je s strani Zavoda za zaposlovanje, ki je dvotretjinski financer programov, pridobljeno soglasje za prenos in racionalizacijo zdaj lahko izpeljemo.

Tudi po izpeljavi prenosa bodo na strani DPLJ še vedno ostali stroški: prevoza, kilometrine, obiska oddaljenih članov, ki so prav tako uporabniki programa osebne asistence, stroškov bencina, zavarovanje in vzdrževanje

vozil, ... Vse te stvari so velik finančni zalogaj. Nagibamo se k ohranitvi prispevkov članov, pretehtali pa bomo ali participacija člana ostane v trenutnem znesku ali je mogoče možno znižanje participacij. Treba je vedeti tudi, da je trend participacije članov opaziti tudi pri ostalih financerjih, tudi FIHO.

Tekst: Gal Jakič

Pisanje za Izziv krepi pripadnost člana Društvu!

Intervju z dolgoletno Izziva in zdajšnjo urednico revije Paraplegik

Mirjam Kanalec je bila v Društvu paraplegikov ljubljanske pokrajine pogosto deklica za vse. Iz deklice je postala ženska, urednica revije Izziv, in seveda prva predsednica Društva v zgodovini. Dolga leta je stala za revijo, ki ko danes držite v rokah - vse dokler je na drugačno pot niso zvalili novi in večji Izzivi. Danes je urednica revije Zveze paraplegikov Slovenije, Paraplegik. Z že malenkostno objektivno distanco do svojega otroka, kot ljubkovalno imenuje revijo Izziv, se je z nami zazrla v preteklost in prihodnost tega edinstvenega časopisa kvadratnega formata.

Prvega ne pozabiš nikoli. Kako se spomniš svojega prihoda na mesto prve dame Izziva in oblikovanja svoje prve številke?

(smeh) Jaz sem ga! Niti dobro se ne spomnim prve številke, ki sem jo urejala. Bolj se spomnim svojega prvega prispevka za Izziv. Mislim, da je šlo za prvo ali drugo številko, v katero sem napisala recenzijo knjige, Malega princa.

Po objavi te recenzije je kar tako, nekako z neba, prišla ponudba takratnega predsednika Društva paraplegikov ljubljanske pokrajine in zdajšnjega

predsednika Zveze paraplegikov, Daneta Kastelica, če bi postala urednica revije. Prvo številko je takrat urejala Janja Rak, potem pa odstopila z mesta

Fotografija: Jože Globokar

Mirjam Kanalec

urednice. Naenkrat se je odprlo prazno mesto in jaz - brez izkušenj, znanja - sem, kar malo brezglavo, stopila na to pot urednikovanja. Moram pa reči, da mi nikoli ni bilo žal, da sem stopila na to pot. Niti vsega tega dela in vseh neprespanih noči, vseh zabavnih trenutkov.

Bežno se spominjam svoje neizkušenosti, hkrati pa izredne zagnanosti, entuziasma in velike pomoči s strani Janje Rak. Na preteklo pot imam izredno lepe spomine. Začetki so bili malo prestrašeni, ampak moja radovednost me je prisilila, da sem ostala urednica revije Izziv. Še vedno drži, da ti - ko te snubijo za določen položaj - obljublja veliko pomoči. Jaz sem jo imela kar precej, tudi s strani Daneta Kastelica, ki se je že takrat zavedal pomembnosti, ki jo ta revija nosi s seboj.

Od takrat si uredila, oblikovala in pregledala kar nekaj Izzivov. Kaj je tisto, kar si prinesla k reviji?

Da, v resnici sem uredila veliko Izzivov. Preko dvajset jih bo. Kaj sem prinesla k reviji? Mogoče neko svežino. Vsekakor sem želela, da so vsi prispevki in dogodki podrobno opisani v Izzivu. Mogoče tudi malo nagajivosti. Želela sem, da bi bil Izziv drugačen, da bi malo izzival, da bi malo dražil. Hkrati pa, da bi imel obvestilno noto.

Te na čas urejanja revije veže kak

poseben spomin?

Niti ne. Spomin je večinoma na izredna paniko v dneh pred izdajo Izziva. Na neprespane noči, pisanje in klicanje potencialnih avtorjev obljubljenih člankov. Le en Izziv se mi je res vtisnil v spomin. V tistem času, dobrih 10 let nazaj, so bile stvari malce drugačne. Ko smo pripravili besedila revije za oblikovanje, so bile pogosto fotografije pogosto v analogni obliki in treba jih je bilo skenirati. Takrat smo korekture na roko dopisovali na natisnjene strani. Na začetku nisem imela niti optičnega čitalnika in ko smo nekoč želeli revijo natisniti, se je zapletlo. Potem, ko smo celo noč pregledovali, sem zjutraj ugotovila, da v kartuši tiskalnika nimam barve! Jože Berčon je takrat prišel nekje med sedmo in pol osmo, prinesel kartuše in revijo smo lahko oddali in v jutranjih urah nazdravili k uspešno oddani izdaji revije.

Izziv je revija Društva, pa vendar je vloga pisca, urednika ali fotografa dokumentiranje realnosti. Si se znašla kdaj v vlogi, ko si se spraševala, kaj je bolj pomembno: obveščенost član ali pripadnost društvu?

Absolutno je vloga pisca dokumentiranje realnosti. Seveda je nujno tudi to, da pisec dokumentira zgolj realnost. Lahko razmišlja, razpravlja, počne karkoli. Menim pa, da so prispevki več

kot zgolj realnost, imajo tudi neko drugo, dodatno dimenzijo. Načeloma nisem nikoli imela težave postaviti težkega vprašanja, če sem verjela, da to vprašanje ne žali dotične osebe in ne bo napačno interpretirano v javnosti. Glede na to, da revijo berejo in so jo brali razni predstavniki občin, institucij, donatorji, sponzorji ... bi ob primerih v katerih je lahko na kocki ugled društva v javnosti, precenila ali gre za realnost in pošteno premislila, ali bi sporen prispevek objavila.

Nekaj časa so s strani članstva na primer deževale pripombe glede člankov o spolnosti, ki so tradicionalno na koncu revije Izziv. O njihovi nedostojnosti, neokusnosti. O tem smo se takrat pogovarjali tudi na uredniškem in upravnem odboru in sprejeli odločitev, da z omenjenimi članki nadaljujemo. Konec koncev je treba bralcem dati možnost, da zase v reviji najdejo takšne in drugačne vsebine. Tisti bralci, ki se jim te ali druge vsebine ne zdijo primerne za objavo, naj sporne vsebine pač preskočijo.

Izziv je zrasel, se spremenil in tudi ti si se odločila obrniti k novim izzivom pri urejevanju Zvezine revije Paraplegik. Je bilo težko zapustiti Izziv?

Da, izredno težko sem zapustila Izziv. Še vedno ga pogrešam. Rasel je z mano in jaz sem rasla z njim. Klišejsko bi lahko

rekla, da je moj otrok. Vedno znova sem pričakovala njegov izid in videz, čeprav sem članke, vsebino in slike, poznala dobro. Še ponoči sem jih sanjala. Da, težko ga je bilo zapustiti.

Paraplegik je pod tvojim vodstvom dodobra spremenil svojo podobo. V njem so pomembnejše mesto dobile fotografije. Kako kot urednica gledaš na pomembnost slikovnega gradiva?

Da, slikovno gradivo je seveda pomembno. Predvsem, po mojem mnenju, zaradi bralcev Izziva. Opazila sem, da bralci Izziv največkrat prelistajo, preberejo del besedila ob slikah, se najdejo na njih in mogoče včasih šele zaradi fotografij preberejo članek. Časopis je s fotografijami bolj pester, bolj razgiban. Izziv je tak časopis, ki slike potrebuje. Moram reči, da imam že dolgo časa idejo, da bi eno številko Izziva izdali zgolj v slikah, ki bi pripovedovale svojo zgodbo. Fotografije so dobile v mojem času večjo vlogo predvsem zato, ker je bilo včasih posneti fotografijo dosti bolj zamudno, dosti več logistike. S klasičnim fotoaparatom si moral sliko razviti, jo pregledati, skenirati in šele potem umestiti v besedilo. Dandanes je posneti fotografijo lahko. Ne govorim o dobrem posnetku. Dober posnetek zahteva veliko časa, poskusov in znanja o kompoziciji. Ampak sama "izvedba", prenesti življenje v naravi na fotografijo na zaslonu ali internetu... Fotografija

je lahko danes posneta in objavljena kjerkoli, v nekaj sekundah! Fotografije so se razvile s tehniko, zato tudi dobivajo večjo vlogo - ker jih je več, izbira je večja. Včasih je izbira celo prevelika, izbrati dobro fotografijo izmed tisoč ali dva tisočih je izredno težko.

Mislím, da - v Izzivu in drugje po društvih in na Zvezi - fotografije še vedno niso dovolj cenjene. Z njimi se grdo ravna - nekdo jih posname, potem pa te fotografije pristanejo na eni, dveh spletnih straneh in enem, dveh časopisih, in do takrat več nihče ne ve, kdo je njihov avtor. Premalo cenimo fotografije, glede na to, da fotograf za posnetek potrebuje čas, znanje in seveda dobro opremo.

Pri Paraplegiku je avtorski prispevek tudi finančno ovrednoten. Gledaš na to kot plačilo za delo, dodatno motivacijo piscu, morda kaj drugega?

Pri Paraplegiku je, v skladu s pravilnikom Zveze paraplegikov Slovenije o denarnih nagradah za prispevke objavljene v reviji Paraplegik, prispevek res finančno ovrednoten. To zame zagotovo ni plačilo za delo. Nekateri mogoče celo pojmujejo to "plačilo" za objavljanje prispevkov kot razvrednotenje avtorskega dela. Jaz gledam to kot dodatno motivacijo piscu, bolj nagrado za vloženo delo. Menim tudi, da je lahko to dodaten razlog za večje število prispevkov v Paraplegiku,

ker dodatno motivira pisca, ki morda brez nagrade ne bi napisal prispevka.

Je to pot, ki bi jo po tvojem mnenju morale ubrati tudi druge revije, morda tudi Izziv? Kakšne so pozitivne in negativne plati takega pristopa?

Menim, da to ne bi smela biti pot, ki naj bi jo ubrale druge društvene publikacije in njihova pripadajoča društva in tudi ne Izziv. V časopisu Izziv in drugih društvenih publikacijah, vsaj v večini, ne sodelujejo in ne prispevajo člankov strokovnjaki na področju novinarstva. Ti časopisi predstavljajo priložnost marsikateremu piscu, ki bi želel objavljati svoj prispevek. Izzivu podobne revije lahko tako uporabijo kot prostor za svoje ustvarjanje. Prav tako menim, da je časopis namenjen obveščanju članov in širše družbe. Negativna stvar takšnega pristopa je povečanje stroškov izdajanja revije. Če govorim o Izzivu, so stroški tiska, oblikovanja, lektoriranja in distribucije relativno visoki. Če bi ob vsem tem uvedli še avtorske honorarje za pisce člankov, bi bil ta strošek še veliko višji. Mislím, da je dosedanji sistem, ki avtorja ne nagraduje s honorarjem pravi način in krepi pripadnost posameznega člana Društvu in njihovo željo po objavi člankov v našem časopisu. V mojih zadnjih izdajah Izziva sem doživela tudi to, da so želeli člani sami objavljati v tem časopisu.

Vsak dan drugače, a za zadovoljstvo vseh!

Koordinatorica programov Osebna asistenca in Prevozi

10

Mojca Burger je koordinacijo programov Osebna asistenca in prevozi prevzela zato, ker je bilo to potrebno. Morda nezaželeno in pogosto premalo spoštovano mesto opravlja z veseljem in resnostjo, ki ga zahteva, čeprav to ni njeno edino delo, ki ga opravlja v sklopu Društva paraplegikov ljubljanske pokrajine. Z Mojco smo poklepetali o vseh skritih podrobnostih sestavljanja urnika in upoštevanju želja, tako članov kot osebnih asistentov.

Na Društvu prostovoljno pomagaš pri programih Osebna asistenca in Prevozi. Tvoje delo je sestavljanje zelo zapletenih urnikov za uporabnike in asistente. Kako v osnovi poteka tvoje delo?

Do ponedeljka naj bi člani Društva, ki potrebujejo osebno asistenco, sporočili termine, v katerih bi želeli pomoč osebnih asistentov. Ko prejmem želje

uporabnikov, v ponedeljek že sestavim okvirni urnik osebne asistence za naslednjih 7 dni. V torek se potem ob 8.30 na sedežu Društva na Dunajski na sestanku dobimo z osebnimi asistenti, pregledamo urnik, dodamo ali izvememo določene termine, se poskušamo prilagoditi željam uporabnikov in osebnih asistentov.

Nekateri uporabniki imajo raje nekatere osebne asistente in obratno. Obojestransko poskušamo doseči zadovoljstvo vseh. Ko je končna različica urnika sestavljena, jih razdelimo osebnim asistentom.

Delo potem bolj ali manj poteka po tej končni različici urnika. Iz tedna v teden sicer prihaja do sprememb zaradi bolezni, nezgod in drugega. Med tednom izvajamo korekturo urnika.

V programu osebne asistence sodeluje tudi nekaj novih obrazov. Njihovo uvajanje je končano, zanima pa me, ali se ti zdi, da je število osebnih asistentov, ki je trenutno na razpolago članom Društva optimalno ali bi si želeli, da bi asistentov bilo več?

Menim, da je trenutno na razpolago zadostno število osebnih asistentov. Je pa res, da se število uporabnikov osebne asistence ves čas spreminja. Trenutno je morda - s stališča potreb po urah osebne asistence - morda kak osebni asistent preveč, čez 14 dni pa se lahko zgodi nekaj drugega in bo morda kak asistent premalo.

Števila uporabnikov nikoli ni mogoče predvideti, prav tako števila novih članov ter težjih ter lažjih poškodb med že obstoječimi člani.

Koliko uporabnikov je trenutno vključenih v program osebne asistencije?

Redno storitve programa uporablja 18 - 22 uporabnikov. Med redne uporabnike štejemo tiste, ki storitve osebnih asistentov potrebujejo vsak teden. Se pa številka ves čas spreminja. Tabori v Semiču in druge dejavnosti na terenu s seboj pripeljejo tudi povečano zahtevo po osebnih asistentih.

Se je število uporabnikov ob uvedbi višjih prispevkov za program Osebne asistencije kakorkoli spremenilo?

Z uvedbo prispevka se število uporabnikov ni zmanjšalo. Še zmeraj je znesek prispevka najnižji med vsemi organizacijami, ki nudijo storitve osebne asistencije. Tisti, ki so asistenco potrebovali v preteklosti, jo še vedno potrebujejo in uporabljajo.

Obstaja tudi možnost, da uporabnik zaprosi za znižanje ali celo oprostitev plačila storitev osebne asistencije in prevozov. Nekaj članov je že vložilo podobno prošnjo in nekaterim je Društvo na prošnjo ugodilo. Poskušamo se držati načela, da delamo z roko v roki z uporabniki.

Fotografija: Gal Jakič

Mojca Burger

Še ena izmed tvojih nalog je usklajevanje urnika za program prevozov.

Pri prevozih je popolnoma drugače. Urnik je zares zelo napet. Kljub temu, da je bil avgusta lani uveden delni prispevek za prevoz članov, se število

uporabnikov programa ni zmanjšalo, morda je celo poskočilo in iz dneva v dan narašča.

Še nekaj tistih, ki včasih niso uporabljali društvenih prevozov z kombiniranim vozilom, je izračunalo, da je uporaba organiziranega prevoza bolj finančno prijazna kot lastni prevoz.

Prevozi potekajo vse dni v tednu in izjemoma tudi med vikendom ob organiziranih športnih, kulturnih in drugih dejavnostih, ki jih organizira DPLJ. Med tednom prevozi potekajo od jutra do večera.

Koliko osebnih asistentov imate na Društvu trenutno na voljo?

Na programih prevozov sodelujeta 2 osebna asistenta, ki poleg prevoza članov opravljata tudi ostale naloge osebnih asistentov. 6 drugih je izključno osebnih asistentov.

Se ti zdi, da si v proces sestavljanja in prilagajanja urnika pripeljala kakšno novost?

Ne zdi se mi, da sem pri procesu urnika ravno odkrivala toplavo.

Urniki delam po sistemu, ki je obstajal že prej. Trudim pa se, da so urniki čim bolj povezani. Tako asistent v urniku nima več dvehurnih "lukenj" in večinoma mi uspeva, da osebni asistent dela zgolj dopoldan ali popoldne in ne trikrat po dve uri zjutraj, popoldne in zvečer. Seveda to ni vedno možno in občasno se zgodi tudi, da je urnik osebnega asistenta raztreščen na več delov. Prav tako se trudim, da ne prihaja do situacij, v katerih se en osebni asistent odpravi na eno lokacijo, čez dve uri pa tja potuje drug osebni asistent. Poskušamo optimizirati delovanje in prihraniti tako na času kot tudi na stroških. Včasih nam uspe, drugič spet ne.

Bi ti z elektronskim načinom oddajanja urnika preko kakšnega izmed programov za oblikovanje urnikov na kakršen koli način lahko olajšali tvoje delo?

To je pravzaprav težko. Čisto vsak dan je drugačen. Tudi če bi uporabniki vnesli svoj urnik v sistem, bi delovanje našega organiziranja težko optimizirali. V naših programih ni stalnic.

Spreminja se število osebnih asistentov, ki so na voljo, pa tudi število uporabnikov, njihovih opravkov, ...

Tudi želje uporabnikov in osebnih asistentov ter organizacijo dela glede na lokacijo bi sistem težko sestavil.

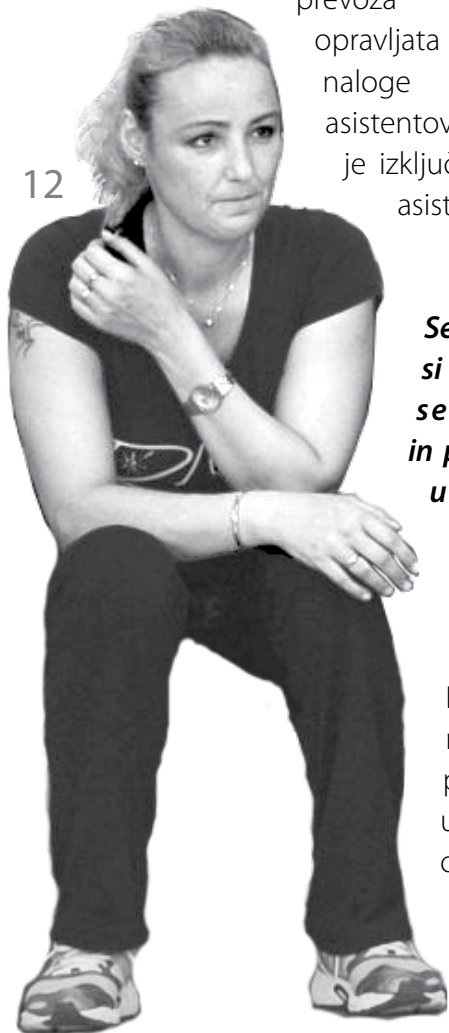
Nekateri uporabniki so z določenimi osebnimi asistenti bolj ali manj zadovoljni, z nekaterimi lažje opravljajo določene stvari.

Spremenljivk je veliko. Pri prevozih bi morda takšen sistem deloval, pri osebni asistenci pa najverjetneje ne. Pogosto ponedeljkov že sestavljen urnik v torek v celoti spremenimo, ker se v današnjem času urniki hitreje spreminjajo - tako uporabnikov kot osebnih asistentov.

Se bo tvoje delo z reorganizacijo dela in prenosom osebnih asistentov na plačilno listo Zveze paraplegikov Slovenije kaj spremenilo?

Ne, kvečjemu več dela lahko pričakujem. Koordinacija in sestavljanje urnikov bo potekalo enako, dodatno pa bomo najverjetneje morali na Zvezo oddajati še evidence in poročila o delu.

Tekst: Gal Jakič

Gal

Samo Gal

Fotografija: Tija Jakič

Gal Jakič

Ker je v privajanju na novo vlogo urednika, koordinaciji med pisci člankov, lektorico in oblikovalcem časa za intervju z mano kot urednikom preprosto zmanjkalo, sem se - samovoljno in malce samovšečno - odločil, da se bralcem revije v novi vlogi predstavim kar v intervjuju s samim seboj. Format intervjuja sem si delno sposodil drugje in je plod čiste neizvirnosti, popolne izčrpanosti in Izziva, ki me je pripeljal do roba mojih sposobnosti prenašanja deprivacije spanja. Izzivalno, kajne?

Osnovni opis v nekaj stavkih

Gal Jakič. 24 letni študent Fakultete za šport - če bo vse po načrtih samo še letos. Sicer športnik invalid, dvakratni paraolimpijec v alpskem smučanju, parakajakaš in ekstremni športnik invalid. Športni fotograf in navijač z obsesijo nad ameriškimi športi, predvsem ameriškimi nogometom. V prostem času mož, brat, sin in vse kar sodi zraven. Enkrat dnevno sprehajalec kosmatega otroka, ki se mu reče pes in sliši na ime Lego. Človek s tisočino neplačano službo in nekaj honorarnimi zaposlitvami. Fant, ki se je brezglavo vrgel v urejanje enega najpomembnejših publikacij za gibalno ovirane v Sloveniji, revije Izziv - ker imam rad izzive.

Kje stanuješ?

Ljubljana. Kodeljevo. Priročno zgolj dvesto metrov stran od matične fakultete, čeprav me tam najdete bolj redko. Sicer pa je dom relativen pojem. Trenutni dom je zmeraj tam, kjer je topla postelja.

Brez česa v življenju ne moreš?

Družine, prijateljev, mobilnega telefona in socialnih omrežij, fotoaparata, športa.

Na kaj si najbolj ponosen?

Zastopanje naše države na mednarodnih tekmovanjih in nošenje državne zastave na otvoritvi zimskih paraolimpijskih iger v Vancouvru. Na uvrstitev na lestvico 47 svetovnih športnikov Red Bullove fundacije WingsforLife, ki se ukvarja z raziskavami zdravljenja poškodb hrbtenjače. V osebni življenju na mlajšo sestro in svojo ženo. Večkrat na dan.

Če bi lahko, bi vsak dan jedel ... ?

Sladoled. Veliko sladoleda.

Zakaj Izziv?

Ker je pisanje iz obveznega in čudovitega načina pridobivanja dobrih ocen v šolskih ocen zraslo v popolnoma neprisljen hobi. Hobi je prerasel v spletni dnevnik - ali bolje rečeno nekaj njih, blog v 14-dnevno

kolumno v reviji Jana, ... Urejanje Izziva je postalo stopničko ali dve višji cilj. V življenju gre vse na bolje in vse navzgor, samo slediti je treba napredku.

Kaj si želiš doseči kot urednik revije Izziv?

Svetovni mir in nahraniti lačne otroke v Afriki. Aha, napačno sem razumel vprašanje. Pridelati kak siv las. Manj spati. Se naučiti postavljati vejice brez napak in hitreje tipkati. Postati tiskani časopis z vrhunsko kvaliteto fotografije. Biti ponosen na končni izdelek, ki bo plod dela velike ekipe ljudi. Morda že v naslednji številki!

Naslednji velik Izziv?

Decembrska številka revije Izziv. Že zdaj mi je jasno, da bo dela z njo ogromno - precej več kot s trenutno! Če izvezemo revijo pa kolesarjenje po diagonali Hodoš - Piran z ročnim kolesom, kjer bomo v partnerstvu z Društvom onkoloških bolnikov Slovenije prekolesarili 360 kilometrov v 24 urah in osveščali Slovence o zdravljenju rakavih obolenj.

Tekst: Gal Jakič

V Kongu nič novega, na DPLJ pa veliko!

Članice in člani našega društva so se 27. marca 2013 v prostorih gostišča Kongo v Grosupljem zbrali na rednem občnem zboru. Po izvolitvi delovnih teles ter poročilu Nadzornega odbora in Disciplinske komisije so udeleženci najprej prisluhnili obsežnemu letnemu poročilu predsednika, podpredsednice in referentov. Po razpravi in potrditvi poročil pa je predsednik društva predstavil še programa za leto 2013. Predsednik Zveze Dane Kastelic je odgovarjal na številna vprašanja. Iz poročil je razvidno, da je društvo v letu 2012 kljub splošni krizi dobro gospodarilo, smelo zastavljen program pa bo od vodstva društva zahteval trdo in predano delo. Največji dosežek preteklega leta je nakup sodobno opremljenega kombija, ki ga je društvo kupilo izključno s pridobljenimi sredstvi donatorjev in lastnimi sredstvi. O uspešnem poslovanju društva pa najbolj zgovorno govori tudi podatek, da so redne dotacije, ki jih društvo dobi od glavnega financerja, znašale le 26,39 odstotka vseh prihodkov.

Fotografija: Jože Globokar

naši člani

V nadaljevanju so člani na najvišjem organu društva po predstavitvi in razpravi sprejeli nov Statut društva, Pravilnik o prevozih, Pravilnik o pritožbenem postopku in Pravilnik o kompenziranju invalidnosti.

Potrdili so še višino letne članarine, ki bo ostala na isti ravni, nato pa prisluhnili predsedniku Zveze paraplegikov Slovenije Danetu Kastelicu, ki je prisotne seznanil o novostih in viziji Zveze v bližnji prihodnosti.

Predsednik je med drugim naše člane seznanil o obnovitvenih delih v domu v Semiču (novo dvigalo), v domu v Pineti (menjava oken) in hišicah Čatež ter končnem vpisu objektov Zveze v zemljiško knjigo. Iz prve roke so izvedeli tudi vse novostih o obnovitveni rehabilitaciji v letošnjem letu. Potekala bo kar v sedmih destinacijah. Poleg dosedanjih treh še v Termah Dobrna, Zdravilišču Radenci, Termah 3000 v Moravskih Toplicah in v Domu paraplegikov v Pacugu. Povemo pa naj, da bo v nekaterih zdraviliščih njihove usluge treba doplačati.

Poseben izziv za Zvezo predstavlja obnovitvena rehabilitacija v Pacugu, saj dom še ni popolnoma dograjen. Zveza je v ta namen že opremila prostore fizioterapije (masaža, razgibavanje, elektroterapija). V

program hidroterapije bo vključena biserna kopel, v bazenu pa ob spremstvu fizioterapevta še tako imenovana individualna watqi terapija. V teku so tudi dela pri razširitvi prostora ob bazenu za sončenje. Obnovitvena rehabilitacija v Pacugu bo potekala od 20. maja do 22. septembra, udeležilo pa se je bo lahko največ 100 samostojnih paraplegikov in tetraplegikov. Pred Zvezo in novim direktorjem doma Damjanom Hovnikom (član DP Koroške) je torej še veliko odgovornega dela. Predvsem

pri zaposlitvi ustreznega osebja.

Tudi letošnji Dan paraplegikov (16. april) bomo s slovesno skupščino obeležili v domu v Pacugu. Do takrat bo v domu nared tudi kuhinja. Naš praznik pa bomo obogatili še z mednarodnim tekmovanjem v namiznem tenisu v Kopru.

Sledila je splošna razprava s številnimi vprašanji in tudi predlogi članov, po zaključku pa družabno srečanje.

Tekst: Jože Globokar

Jože Globokar

Mona Lisa na kavici pod topoli

Vtis študentke delovne terapije ob ogledu razstave Da Vinci in testiranju dostopnosti avtobusov LPP

Hitela sem po Javorjevem drevoredu, saj je ura kazala, da je do dogovorjenega srečanja z gospodom Jožetom le še par minut. Kljub naglici nisem spregledala čudovito urejenih murgelskih pritličnih hišk, ki so skupaj z javorji tvorile urejeno vrsto in z rahlim vetrcom v toplem ozračju pričarale čudovit občutek sproščenosti in zadovoljstva. Zavila sem na ulico Pod topoli in v daljavi zagledala kolegico Špelo, ki je pred seboj potiskala gospoda Jožeta na vozičku in za njima še njegovo ženo, ki ju je počasi dohitevala. Po nekaj pozdravnih besedah smo se skupaj odpravili do najbližje postaje mestnega potniškega prometa.

Kot študentka delovne terapije, ki se, kot stroka pomoči ljudem, ukvarja s človekom v vseh njegovih razsežnostih, z njegovimi dnevnimi dejavnostmi in tudi z okoljem, v katerem živi, sem bila med potjo pozorna na arhitektonske ovire, ki lahko osebi na vozičku zagrenijo dan. Oviro lahko predstavlja

pločnik, ki ga hodeči med hojo nevede prestopimo ali pa strma klančina, katere premagovanje hodečim ne predstavlja večjega napora.

Jože je predhodno poskrbel za prihod nizkopodnega avtobusa s klančino, t. i. storitev »prevoza na klic«, ki ga

od leta 2008 ponujajo na LPP-ju. Z delovnoterapevtskega vidika to pomeni večjo samostojnost oseb na vozičkih pri mobilnosti in posledično verjetno tudi večje zadovoljstvo.

Čakanje na avtobus je hitro minilo, saj gospodu res ne manjka humorja!

Jože Globokar

Fotografija: Jože Globokar

Ob prihodu avtobusa na murgelsko postajo je voznik zapeljal dovolj k robu, da bi na avtobus lahko, seveda z malo pomoči ali kančkom več napora, vstopili tudi brez klančine. Prijazni voznik je takoj prihitel na pomoč in nastavljal klančino, po kateri smo z vozičkom brez težav vstopili na avtobus. Hvaležna sem bila za angažiranega voznika, saj sem že slišala zgodbe o zavračanju potnikov na invalidskih vozičkih, o ignoranci in privihanem nosu voznikov, ki so se s težavo spravili iz svoje kabine in namestili klančino za vstop potnika v avtobus.

Jože naju je s kolegico s svojo razgledanostjo in poznavanjem prevozov za osebe na invalidskih vozičkih, še dodatno informiral. Med vožnjo po Slovenski cesti do Bavarskega dvora, ki je bila naša izstopna postaja, smo ugotovili, da je gumb za opozorilo na izstop dosegljiv osebi na vozičku in da je na avtobusu dovolj prostora za udobno vožnjo. Delovni terapevti se v praksi namreč ukvarjajo tudi z ergonomskimi prilagoditvami in pri osebah z motnjami v gibalnem razvoju je verjetno najpomembnejše, da stvari dosežejo iz sedečega položaja in da imajo dovolj prostora za manevriranje z invalidskim vozičkom. To je še posebej pomembno sredi

največje prometne gneče, ko avtobus komaj zapre vrata, ker se nanj spravi toliko ljudi. V takih primerih moramo narediti prostor, da se oseba lahko primerno namesti za varno vožnjo.

Voznika smo predhodno informirali, kje bomo izstopili, zato je na postaji bavarskega dvora prišel do vrat in zopet nastavljal klančino, po kateri sta se spustila Jože in Špela, medtem ko sem ju jaz fotografirala kot kakšen paparac najbolj znanega slovenskega tabloida. Seveda smo bili deležni radovednih pogledov čakajočih na avtobusni postaji, kar me ne preseneča več, saj sem tekom študija spoznala, da so ljudje pač radovedni, ko gre za nevsakdanje stvari.

Peš smo se odpravili do Gospodarskega razstavišča, kjer smo si na dogovorjeni točki izmenjali izkušnjo vožnje z "mestnimi zelenci". Ugotovili smo, da je prijaznost in ustrežljivost voznikov odvisna od osebe same, zato se lahko zgodi, da naletimo na čemernega voznika, ki bo le s težavo pristopil in pomagal, večinoma pa so dobro ozaveščeni in pomagajo, saj je ne nazadnje to ena izmed njihovih delovnih nalog.

Ko so z vseh koncev Ljubljane "prikapljali" udeleženci akcije

opozarjanja in preverjanja dostopnosti LPP-ja za osebe na invalidskih vozičkih, smo se družno odpravili v prostore razstavišča, kamor smo si šli ogledat razstavo velikega uma, Leonarda da Vincija. Italijanski renesančni izumitelj, inženir, slikar in še kaj, me je navdušil s svojimi idejami in izdelki, ki smo si jih lahko pogledali in delovanje nekaterih tudi preizkusili. Razen sobe z ogledali so bili vsi razstavnih predmeti dostopni osebam na invalidskih vozičkih. V pogovoru z obiskovalci je bilo čutiti navdušenje in osuplost nad izumi in seveda nad repliko svetovno znane umetnine, Mone Lise. Razstava nam je ponudila ogromno novih informacij in znanja ter pričarala navdušeno ozračje, ki smo ga kasneje ohranjali tudi na druženju ob kavici.

Vesela sem, da nas je Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine povabilo k sodelovanju, saj je bilo celotno druženje krasna izkušnja in spoznavanje dobrovoljnih ljudi. Za to jim gre - poleg kritja stroškov vstopnine in kavice - velika zahvala. Zahvaljujem se tudi profesorici Alenki Plemelj za organizacijo študentk in posredovanje z društvom ter seveda vsem udeležencem za krasno izkušnjo.

Tekst Teja Simonič

S športnim udejstvovanjem do novega smisla in novega upanja

Župan občine Hrastnik

20

Miran Jerič se je rodil 6. junija 1958 v Trbovljah. Mladost je preživel v Krnicah, po poroki se je preselil na Dol, zdaj pa že več kot desetletje z družino živi v Hrastniku. Po zaključenem šolanju na Srednji tehnični šoli v Trbovljah, smer elektrotehnik, se je zaposlil v TKI Hrastnik. Delo je nadaljeval na vojnem odseku občine Hrastnik, kjer je postal načelnik Oddelka za ljudsko obrambo. Dva mandata je bil član občinskega Izvršnega sveta, na volitvah 1992 pa je bil izvoljen v Državni zbor Republike Slovenije. Volivci so mu mandat podaljšali tudi na volitvah leta 1996, 2000, 2004 in 2008. Vseskozi je bil tudi član Občinskega sveta občine Hrastnik. Leta 2002 je bil tudi prvič izvoljen za župana občine Hrastnik, prav tako leta 2006 in leta 2010, funkcijo pa je ves čas opravljal neprofesionalno.

Miran Jerič je tudi športni navdušenec in podpira delo z mladimi v različnih športnih dejavnostih. Sam je v osnovni

šoli pričel z igranjem košarke, kateri je ostal zvest do danes. Bil je tudi dolgoletni predsednik Košarkarskega kluba GD Hrastnik, ki nastopa v slovenski I. b ligi, hkrati pa je tudi že več let član Nadzornega sveta Košarkarske zveze Slovenije.

Prav tako je navdušen podpornik kajakaškega športa ter svetovnega prvaka v kajaku na divjih vodah Petra Kavzerja in ga skupaj z navijači redno spremlja na njegovih tekmovanjih.

Miran Jerič je tudi podporni in častni član številnih drugih društev, od gasilskih, športnih, kulturnih, do lovskih družin in drugih združenj.

Župan Hrastnika ste že 3. mandat. Ste se v svojem delovanju na mestu župana že srečali z delovanjem Društva paraplegikov ljubljanske pokrajine, revijo Izziv ali željami,

pripombami, pohvalami, ... katerega od 7 članov DPLJ, ki ima stalno prebivališče v občini Hrastnik?

Z invalidi, med njimi tudi člani vašega društva, se redno srečujem. Povabijo me na svoje prireditve, družimo se in pogovarjamo. Opozarjajo me na težave pri zagotavljanju pogojev in usposabljanju invalidov za samostojno življenje. Skupaj s sodelavci želimo prisluhniti in pomagati po najboljših močeh.

Občina Hrastnik je bila med največjimi sofinancerji pri nakupu kombiniranega vozila za člane Društva paraplegikov ljubljanske pokrajine. Kako to, da ste se v občini odločili za tako velik prispevek, glede na to, da je članov DPLJ v občini kljub temu "le" 7?

Ne gre za to, koliko je članov iz naše občine. Prizadevati si moramo, da bodo prav vsi invalidi imeli čim boljše pogoje in pravice za neodvisno življenje, kot ga živijo ljudje brez

proračun pa čedalje bolj obremenjen, vendar pojma enakopravnosti in pravičnosti ne smeta biti samo mrtva črka na papirju, ampak se morajo osnovne pravice tudi za invalide

Za Hrastnik lahko rečemo, da je ena tistih slovenskih občin, ki ohranja že rahlo pozabljeni osebni stik med občani in vodstvom občine. Kaj to zahteva od Vas kot župana?

Fotografija: Polona Malovrh (s spletne strani občine Hrastnik)

Miran Jerič

oviranosti. Naša obveza pa je, da vse to pomagamo uresničiti. Če s svojim delovanjem na ta način lahko sežemo tudi preko občinskih meja, še toliko bolje. Seveda so časi težki, občinski

vestno uresničevati v vsakdanjem življenju.

Moja vrata so vedno odprta za vse. Pomagam, če le lahko. Včasih kaj tudi ne gre, ampak to povem ljudem sam. Nočem se skrivati za svojimi sodelavci. Le tako lahko gradimo

dolgotrajen dober odnos z občani. Stavim na strpnost in razumevanje v medsebojnih odnosih. Rad se udeležujem tudi dejavnosti in prireditve, ki jih pripravljajo številna društva v naši občini. Hvaležen sem jim, ker vložijo ogromno časa in energije, da bogatijo življenje pri nas. Sicer pa bom rekel takole: če nisi rad med ljudmi, potem je bolje, da se za takšne funkcije sploh ne poteguješ.

Socialna nota se kaže tudi v delovanju nekaterih hrastniških podjetij, npr. Steklarne Hrastnik, ki s projektom Project Speak omogoča šolanje in zaposlitev osebam z nižjo izobrazbo. Je ta socialna aktivnost posledica majhnosti občine ali občina aktivno spodbuja socialno noto med občani?

No, naj najprej povem, da občina Hrastnik pravzaprav ni ravno med manjšimi občinami v Sloveniji. Po številu prebivalstva, nekaj manj kot deset tisoč nas je, smo v prvi četrtini slovenskih občin. Je pa res, da smo dovolj majhni, da smo lahko med sabo precej povezani. Zavedamo se, da nam bo samo s skupnimi močmi in pregovorno solidarnostjo ter vztrajnostjo uspelo naše kraje pripeljati do lepše prihodnosti. Tudi

naša rudarska in nasploh delavska tradicija, značilna za te kraje, spodbuja ravno tiste najbolj plemenite vrednote – tovarištvo, kolegalnost in občutek za skupno dobro.

V Hrastniku je glede na velikost občine ponudba turističnih ter športnih površin res raznolika in zanimiva. Kako vam v občini uspeva ohranjati tako obsežno športno infrastrukturo?

Šport in rekreacija sta pravica in dolžnost vsakega posameznika, naša naloga pa je, da zagotovimo ustrezne pogoje za razvoj teh dejavnosti. Imamo številna športna društva z bogato tradicijo, rezultati naših športnikov pa navdušujejo ne samo na državni ravni, ampak tudi na mednarodnem prizorišču. Ponosni smo na naše vrhunske športnike, zavedamo pa se tudi, da šport in gibanje pomenita boljše zdravje in splošen dvig kakovosti življenja. Svojim občanom želimo nuditi takšno okolje, v katerem bodo se bodo lahko, predvsem mladi pa tudi starejši, družili, tekmovali in gradili prepotrebno samozavest. Zaenkrat nam nekako še uspeva. Trudimo se skrbeti za sprotno vzdrževanje infrastrukture, v prihodnosti pa bomo skušali zagotoviti tudi energetska

sanacijo nekaterih objektov in na ta način dolgoročno zmanjšati stroške.

Kakšna je po Vašem mnenju dostopnost osnovne občinske infrastrukture (občine, zdravstvenega doma, športne infrastrukture,...) za gibalno ovirane?

Občina Hrastnik je že leta 2006 prejela listino za "Občino po meri invalidov", kar je za nas pomenilo še dodatno obvezo za redno nadgrajevanje standardov. Lahko rečem, da je na splošno osnovna občinska infrastruktura dobro dostopna tudi za gibalno ovirane. Seveda pa vse še ni postorjeno. Korak za korakom skupaj odpravljamo številne ovire, ki bistveno vplivajo na neodvisno življenje invalidov.

Vsako leto v skladu s sprejetim Akcijskim načrtom za neodvisno življenje invalidov v občini Hrastnik umeščamo klančine v prostor, postavljamo ograje za pomoč gibalno oviranim, redno obnavljamo talne označbe parkirnih mest, ... Še posebej smo veseli, da smo pred dvema letoma namestili dvigalo v upravno zgradbo Občine Hrastnik, s čimer smo omogočili nemoten dostop invalidom do opravljanja upravnih zadev.

Vendar pa odpravljanje arhitekturnih ovir predstavlja le eno od naših dejavnosti na tem področju. Poudarek je tudi na obveščanju in osveščanju občanov, vključevanju invalidov v procese odločanja, in razvijanju podpornega okolja za čim bolj neodvisno življenje invalidov.

Košarka je zaznamovala Vaše življenje. Ste v svojem delovanju v košarkarskem klubu oz pri KZS že v živo videl tudi košarko na invalidskih vozičkih?

Da, imel sem že kar nekaj priložnosti gledati košarko na invalidskih vozičkih. Prvič sem si jo ogledal pred nekaj leti v Trebnjem, kasneje tudi v Laškem in še kje. Vedel sem, da so košarkarji na vozičkih odlično fizično pripravljene ter daje športna dejavnost pomembne del njihove rehabilitacije in vključevanja v družbo. Kljub vsemu pa moram priznati, da sem bil ob prvem ogledu presenečen nad intenzivnostjo igre in borbenostjo košarkarjev. Zaustavili jih niso niti padci z vozička. Pomembno pa je seveda tudi njihovo sporočilo vsem, ki se nepričakovano srečajo z invalidnostjo. Dokazujejo namreč, da lahko s športom in z vsestranskim udejstvovanjem najdejo nov smisel in novo upanje.

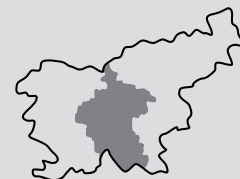
Hrastnik in Zasavje sta na nek način na seznamu slovenskih turističnih destinacij pogosto spregledana. Kaj so tisti deli občine, ki po Vašem mnenju ponujajo presežno vrednost obiskovalcem in obiskovalkam?

Dejstvo je, da se je v preteklosti zakoreninjena podoba onesnaženega okolja v zadnjih letih občutno spremenila. Na svojo industrijsko dediščino smo kljub vsemu ponosni in jo radi pokažemo obiskovalcem. Rudarsko, steklarsko in tudi kemično dediščino moramo ne samo ohraniti, ampak tudi izkoristiti kot razvojno priložnost na področju turizma.

Imamo številne športne in kulturne prireditve, ki so uveljavljene tudi v mednarodnem prostoru. Pravkar se je na primer končal kulturno-umetniški festival Rdeči revirji, ki vsako letu ponudi bogato večdnevno kulturno dogajanje za vse okuse. Imamo uspešne športnike, kajakaški center, lepe hribe, tri planinske postojanke. Razvijamo podeželje in turistične kmetije, veliko smo že naredili na področju kulinarike in vse to želimo ponuditi slovenskim in tujim turistom, ki bodo prišli v Hrastnik.

Tekst: Gal Jakič

Občina Hrastnik

Občina Hrastnik je ena od dvesto enajstih občin v Republiki Sloveniji in ena izmed osemindesetih, ki jih s svojim delovanjem pokriva Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine. Na zahodu meji na občino Trbovlje, na jugu na Radeče, na vzhodu na Laško, ter na severu na Prebold. Občina obsega del Zasavja na obeh bregovih Save. Meri 58,6 km² in ima 19 naselij.

24

Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije je leta 2012 v občini Hrastnik prebivalo 9833 oseb, v zadnjih 100 letih pa prebivalstvo v njej stalno narašča. Povprečna starost prebivalca je 44,3 let. Gozdovi pokrivajo skoraj tri petine

občine. Večina aktivnega prebivalstva je zaposlenega v industriji in rudarstvu. Skozi občino peljeta ob Savi dvotirna železniška proga, ki povezuje Ljubljano in Celje in državna cesta številka 108, Ljubljana - Zidani Most, na vzhod pa je speljana cesta od križišča v Hrastniku preko Dola proti Rimskim Toplicam.

Občina je imela v svoji zgodovini zgolj 2 župana. Prvega župana Leopolda Grošlja je nasledil Miran Jerič, ki je župan občine že tretji zaporedni mandat. Prvi častni župan občine je leta 1967 postal Josip Broz - Tito, danes pa so Hrastničani najbolj ponosni na svojega svetovnega prvaka v kajaku na divjih vodah, Petra Kauzerja mlajšega.

Zgodovina

Na kaj najprej pomislimo, ko želimo pobrskati po preteklosti Hrastnika? Najbrž na premogovnik, saj brez njega Hrastnik danes ne bi bil takšen, kot je. In potem na obe tovarni, ki sta nadaljevali, kjer je rudnik začel. Zaradi njih je število prebivalcev skokovito naraščalo. Če vemo, da je v 14. stoletju na območju današnje občine Hrastnik živelo le približno 600 ljudi, se zdi število 3847, kolikor so jih prešteli ob prvem uradnem ljudskem štetju leta 1869, veliko. Prebivalstvo se je vse do leta 1991 večalo: leta 1931 je bilo 7681 prebivalcev, leta 1961 10770, leta 1981 11024 in 1991 11059. Število prebivalcev je naraščalo

Fotografija: Dejan Biderman (s spletne strani občine Hrastnik)

predvsem v Hrastniku in na Dolu, nazadovalo pa je v naseljih na obrobju občine. Ob majhnem številu domačinov je razumljivo, da so zaradi potreb rudnika in obeh tovarn delavci prihajali od drugod. Najprej so prebivali pri privatnikih, pozneje so lastniki podjetij zanje začeli v bližini rudnika in tovarn graditi lastna poslopja s cenenimi delavskimi stanovanji. Kolonijska gradnja se je izkazala kot najprimernejša, rudnik je začel takšna stanovanja leta 1896 graditi na Logu in leta 1900 tudi na nasprotni strani doline. Lastniki rudnika so poleg zidanja lastnih stanovanj omogočili svojim delavcem, da so si gradili hiše na rudniški zemlji pod ugodnimi pogoji. Tudi med steklaro in kemično tovarno in severno od kemične tovarne je začelo proti koncu 19. stoletja nastajati naselje, podobno kolonijskemu v zgornjem Hrastniku. Po drugi svetovni vojni se je Hrastnik vedno bolj urbaniziral in leta 1952 postal mesto, čeprav je z razvojem industrije že prej izginjala njegova vaška podoba. Industriji so namenili spodnji del Hrastnika, naselitev pa se je vedno bolj koncentrirala v zgornjem delu kraja na Logu, nad Rošem in pod Studencami ter na Dolu. V bloke, stolpiče in stolpnice so se sčasoma naselili poleg rudniških delavcev tudi delavci iz steklarne in kemične tovarne, kar je izbrisalo prejšnja nesoglasja.

In kakšni so bili začetki razvoja? Ko je leta 1849 mimo Hrastnika pripeljal prvi vlak, je hrastniški rudnik že obratoval

(od leta 1822), a zaradi slabih prometnih zvez s svetom životaril. Železnica je premogu odprla vrata v svet, poleg tega je postala za dolgo tudi največji odjemalec premoga. Leta 1852 je poleg hrastniškega začel obratovati tudi ojstrski rudnik, a je oba - hrastniškega leta 1880 in

grb občine Hrastnik

ojstrškega leta 1885 - prevzela Trboveljska premogokopna družba in takoj začela z nujnimi posodobitvami. Proizvodnja se je večala in leta 1887 prvič preseгла 100.000 ton, zaposlenih je bilo približno 600 delavcev. Po drugi svetovni vojni se je premogovnik s trboveljskim združil v Rudnik Trbovlje - Hrastnik, proizvodnja je dosegla višek leta 1971 s 694.420 tisoč tonami, število zaposlenih pa je bilo največje leta 1959, ko je bilo 1407 zaposlenih.

Za začetek premogovnikov je bila pomembna skrb države za gozdove, za njihov razmah pa izgradnja železnice. Oboje - premog in bližina železnice - pa je bilo odločilno za postavitev steklarne in kemične tovarne. Obe sta začeli s proizvodnjo leta 1860. Steklarno je Edvard J. Heider prestavil iz Jurkloštra, kemično tovarno pa Franc Gossleth iz Trsta. Zasedli sta južni del hrastniške doline in tam ostali do danes. Steklarna je imela na začetku velike težave zaradi nestalnosti steklarjev, ki so bili v glavnem Nemci in Čehi, zato je večkrat zamenjala lastnike. Ko so jo leta 1886 kupili Abli, so jo kljub težavam obdržali do druge svetovne vojne. Po prvi svetovni vojni je postala tako močna, da je pod imenom Sjedinjene tvornice stakla s sedežem v Zagrebu prevzela vodstvo steklarske industrije v tedanji Jugoslaviji. Od 60 zaposlenih, kolikor jih je bilo v tovarni leta 1860, je število do leta 1941 naraslo na 1100. Po drugi svetovni vojni so tovarno rekonstruirali in povečali in prehajali na vedno bolj avtomatizirano proizvodnjo. Kemična tovarna zaradi svoje specializirane proizvodnje (na začetku so izdelovali soliter, strojila, sodo, mila in pralna sredstva, pozneje tudi žveplovo in solno kislino ter glauberjevo sol) ne potrebuje velikega števila delavcev. Na začetku jih je bilo okrog 100, med obema svetovnima vojnama pa približno 150. Po drugi svetovni vojni je število do osamosvojitve Slovenije naraslo na

približno 500. Tovarno so v šestdesetih letih 20. stoletja rekonstruirali; zgradili so obrata elektrolize in fosforne kisline ter tripolifosfatov, začeli so proizvajati aditive in kozmetične izdelke in čistila.

Po težkem delu so delavci, ko še ni bilo radijskih aparatov in televizijskih sprejemnikov, potrebovali razvedrilo. Številna amaterska društva so nastala zaradi želje in potrebe po druženju, da bi njihovi člani pozabili tegobe vsakdana. Večini članov doseganje visokih rezultatov ni bilo pomembno, nekaj pa je bilo zanesenjakov oziroma zagrizencev, ki so dosegli vidne uspehe ne le v lokalnem, ampak tudi v širšem slovenskem in jugoslovanskem prostoru. Najdaljšo tradicijo organiziranega delovanja imajo godbe na pihala. Pomembnejšega dogodka brez igranja godbe si ni bilo več mogoče zamisliti. Prav tako dolgo tradicijo delovanja imajo pevski zbori, ki potrjujejo tradicionalno ljubezen Slovencev do zborovskega petja. Zbori so, tako kot godbe, nastopali na shodih in prireditvah, prirejali samostojne koncerte in popestrili praznovanje 1. maja. Seveda so delovala tudi številna druga društva, prve zametke športne dejavnosti pa sta predstavljala društvi sokol in orel, poleg njiju so se razvila številna druga športna društva.

Kaj pa občina? Hrastniška občina je v današnjem obsegu in z današnjim imenom

mlada. Od nastanka modernih občin leta 1849 do leta 1934 je njeno ozemlje spadalo pod občine Trbovlje, Dol, Loka pri Zidanem Mostu, Sv. Krištof in Radeče. Dol je leta 1849 uspel z zahtevo po samostojni občini, leta 1934 pa se je s Hrastnikom, kljub nekaterim zadržkom, združil v občino Hrastnik - Dol (prebivalci Turja in Marnega so se združili z občino Dol že leta 1928). Tudi ime kraja Hrastnik se je uveljavilo šele leta 1929. Pred tem se je uporabljalo ime Sv. Lenart za osrednji del hrastniške doline, ime Hrastnik pa se je prvotno nanašalo na vas na vzpetini nad sotočjem Bobna in Brnice, ki je spadala k občini Dol in na železniško postajo, ki je ob zgraditvi leta 1849 nosila ime Werniza (Brnica), a so jo po enem letu obratovanja na prigovarjanje lastnikov hrastniškega rudnika preimenovali v Hrastnigg (Hrastnik).

Sodobni Hrastnik je dobil svoj simbol šele v zgodnjih devetdesetih letih. Vsebinska zasnova in stilna obdelava atributov prejšnjega grba je bila značilna za vzhodno Evropo. Nov grb in zastava občine Hrastnik sta bila sprejeta 7. maja 1998. Glavni atribut je hrast, iz katerega je mogoče razbrati ime kraja, Hrastnik. Grb predstavlja na srebrnem ščitu hrastovo drevo z zeleno krošnjo, rdečim deblom ter koreninami v črnih tleh. Grb je upodobljen na ščitu poznogotskega stila sanitske oblike. Iz rdečih korenin v črnem dnu srebrnega ščita raste hrastovo drevo v rdeče deblo do sredine ščita, kjer iz

njega rastejo trije zeleni hrastovi listi z rdečo žilo: srednji dosega sredino zgornjega roba glave ščita. Spremljajoča lista, ki sta enaka srednjemu, rasteta iz vrha debla v desni, oziroma v levi kot ščita. Zlati trak, ki ga nosi ščit na zunanjih robovih, služi kot grbovni okras.

Občina danes obiskovalcem ponuja številne zanimivosti od zgodovinskih (rimskega svetišča, cerkve sv. Nikolaja iz 16. stoletja, Rižnarjeve hiše, ...), pohodniških točk, 6 konjeniških poti in drugih turističnih točk. Vodene ogleda ponuja tudi Steklarna Hrastnik, družinam pa je namenjen Želodkov festival.

Naj ne ostane pri besedah na papirju, obiščite Hrastnik tudi Vi - čimprej!

Tekst: povzeto po spletni strani občine Hrastnik

Poslanstvo in dolžnost!

Na osnovni šoli narodnega heroja Maksa Pečarja v Črnučah pri Ljubljani, ki jo obiskuje 725 učencev, so 26. aprila šesti razredi imeli tehniški dan, v program pa so vključili še predstavitev Društva paraplegikov ljubljanske pokrajine. Tokrat smo se s projektom »Različnost je zakon,« predstavili štirim šestim razredom. Načrtovali smo tri delavnice – predstavitev poslanstva društva, arhitekturne ovire in slikanje z usti. Slednja je zaradi bolezni slikarja žal, odpadla, zato so učenci kar sami s čopičem v ustih poskusili ustvariti svojo sliko.

Ljubljana je za gibalno ovirane meščane na invalidskih vozičkih dokaj vzorno urejena, toda z ovirami se še vedno vsakodnevno srečujemo. Zato sta vse o arhitekturnih ovirah povedala in nazorno pokazala Nino in Jože. Pred šolo smo v ta namen postavili poligon z različnimi nakloni klančin in vhodom v preozek prostor, ki ga ovira neustrezna rešetka. Vse to so učenci na invalidskih vozičkih tudi sami praktično preizkusili in spoznali, s kakšnimi težavami se srečujemo (videli smo, da je tudi njihova šola z nadstropji povezana s prestrmimi klančinami). Na tej delavnici smo učence seznanili tudi s športno rekreativno dejavnostjo članov

in uspehi naših športnikov. Vsi pa so se želeli popeljati z vozičkom za ročno kolesarjenje.

Najbolj poučna in koristna je bila predstavitev društva, ki sta jo Mirjam in Rok popestrila s projekcijo slik. Učenci in njihovi učitelji so spoznali poslanstvo društva, življenje in delo paraplegikov in tetraplegikov, vrsto naših poškodb, še posebej pa vzroke, ki so nas pripeljali na invalidski voziček. Med njimi tudi prometne nesreče, ki predstavljajo

kar eno tretjino vseh poškodb hrbtenjače. Spoznali so tudi vse hude posledice, ki jih za seboj povleče tovrstna poškodba. Od inkontinence do preležanin.

Vzroki poškodb in njihove težke posledice so se kot rdeča nit vlekli skozi celotno predstavitev na šoli. Vse z namenom, da mlada življenja opozorimo na nevarnosti, ki prežijo na vsakem koraku. Tudi to je naše poslanstvo in naša dolžnost.

Tekst: Jože Globokar

27

Fotografija: Jože Globokar

Osveščamo mlade

Predstavitev interesne dejavnosti plesa na vozičkih // Šport

Plesni klub Zebra letos v višjih obratih

Plesalci in plesalke plesnega kluba Zebra se letos v zadnjih mesecih pred poletnimi počitnicami še ne predajamo predpočitniški lenobnosti, pogojeni s spomladansko utrujenostjo. Zdi se, da se letos vse odvija v višjih obratih.

28

Fotografija: Gal Jakič

www.pkzebra.si/

Vsako leto doslej smo plesalke in plesalci PK Zebra tak čas sezono že okronali in zaključili z udeležbo na največjem mednarodnem tekmovanju v plesu na vozičkih v nizozemskem Cuijku. Odličen nastop na Holland Dans Spektaklu je bil letos samo eden od vrhuncev, po katerem časa za brezskrbni spust ni bilo ravno veliko. Jubilejnega 25. tekmovanja se je konec marca udeležilo šest slovenskih plesnih parov, med njimi pet parov v kombinaciji „kombi“, kjer plešeta v paru plesalec invalid in hodeči plesalec, ter en par v kombinaciji „duo“, kjer plešeta oba plesalca invalida. Tudi letos se je tekme udeležil edini slovenski plesni par, ki tekmuje v najvišji, world cup kategoriji, kjer tekmujejo kandidati za olimpijske igre. Barbara Šamperl in Klemen Pirman sta v tej kategoriji zasedla peto mesto v standardnih plesih in tudi ostali pari so poskrbeli za odlične rezultate. Z letošnjo velikonočno bero odličij se nadaljuje tradicija preteklih štirih let. Sloveniji smo priplesali tri srebrne in dve bronasti medalji ter štiri medalje za uvrstitev med najboljših šest v svoji kategoriji (tri pete in eno šesto mesto).

Kot rečeno, si plesalci in plesalke letos še nismo privoščili počitka na nizozemskih lovorikah. Piljenja novih plesnih znanj ni nikoli preveč in tudi dobri rezultati te pri tem ne smejo uspavati. Konec aprila smo odpravili v Lizbono na mednarodno delavnico „Dancing for Inclusion“ - Ples za vključevanje. Delavnica ni bila pomembna zgolj z vidika širjenja plesnih znanj, pač pa tudi z vidika poslanstva delavnice, ki močno sovпада s poslanstvom PK Zebra: oblikovati priložnosti za aktivno življenje posameznikov z invalidnostmi in s tem za oblikovanje dobre samopodobe in lažje sprejemanje svoje drugačnosti ter spreminjati d o j e m a n j e drugačnosti med pripadniki širše družbe. Rdeča nit delavnic je bila promocija integracije ljudi z različnimi invalidnostmi in težavami pri vključevanju v življenje, v družbo, poleg tega pa razvijanje zavedanja lastnega telesa in njegovega potenciala.

Tako in drugače drugačni ter naši spremljevalci iz Slovenije, Estonije, Poljske, Italije, Španije in Portugalske smo se bolj kot ne nepripravljeni na tako velikansko dušno raziskovalno odpravo podali v Lizbono. Mislili smo, da se odpravljamo na plesno delavnico na povabilo portugalske organizacije AFID – organizacije, ki nudi podporo osebam z različnimi oblikami invalidnosti in z najrazličnejšimi težavami z vključenjem v običajno življenje. Izkazalo se je, da smo se udeležili delavnice za temeljito obdelavo svoje človečnosti, na kateri smo porušili mnoge zidove ter potisnili svoje meje nekaj kilometrov dlje in višje. V enem tednu je ples postal skupni jezik skupine ljudi, ki ne govori istega jezika, in enačaj med neenakimi. V treh dneh in pol raziskovanja govorce telesa skozi ples je nastala plesna predstava o drugačnosti, ki v resnici sploh ni tako zelo drugačna. O tem, kako jezik in različni svetovi niso ovira za čudovito harmonijo in razumevanje. Vsi tako in drugače vpleteni smo

dojeli, kako zelo malo je treba, da se življenja za vedno spreminjajo, le malo entuziazma, poguma, želje in skupinica pravih ljudi ... Delavnica se je zaključila s celovečerno plesno predstavo v nabito polnem lizbonskem teatru in kar videlo se je, kako se topijo predsodki in odpadajo vse tiste nalepke, ki jih še vedno radi lepimo drug drugemu.

Tudi z aprilskim dušno – plesnim popotovanjem se delo še ni zaključilo. Dva plesna para se bosta konec junija udeležila mednarodne tekme v plesu na vozičkih v Angliji. Manchester sicer vsako leto gosti to tekmovanje, Zebra pa se ga bomo letos udeležile prvič. Še posebno bo Manchester zanimiv zalogaj, saj oba para prvič nastopata v višjih kategorijah kot doslej.

Ko smo že pri kategorijah, vsekakor ne moremo mimo izjemnega dosežka našega para, ki tekmuje v najvišji, world cup kategoriji. Barbara Šamperl in Klemen Pirman sta se letos na lestvici Mednarodnega paraolimpijskega komiteja uvrstila izjemno visoko. Kljub njeni mladi skupni plesni karieri, v world cup kategorijo sta vstopila lansko leto, sta po tekmi na Nizozemskem zasedla

tretje mesto na svetu v standardnih plesih. Žal svojega položaja na lestvici ne bosta branila, saj sta se Barbara in Klemen odločila, da zaradi drugih obveznosti aktivno sodelovanje na mednarodnih tekmah po Nizozemski zaključita. Trenutno se Klemen v PK Zebra osredotoča na trenersko in koreografsko delo in vso energijo usmerja v nove dosežke svojih plesalcev na junijski tekmi v Manchestru.

Takšne in še druge zgodbe pa lahko po novem spremljate tudi na naši novi spletni strani www.pkzebra.si!

Tekst: Nina Wabra Jakič

Barbara Šamperl

Dve prvi in tri druga mesta za naše kegljače

Tradicionalni meddruštveni kegljaški turnir DPLJ

Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine je letošnji tradicionalni meddruštveni kegljaški turnir pripravilo 20. aprila 2013 v Kamniku. Na sodobnem šest steznem kegljišču je nastopilo 42 tekmovalcev iz osmih pokrajinskih društev ZPS. Izostali so le kegljači iz DP Gorenjske.

Kegljačice in kegljači so se s 120 lučaji (60 na polno, 60 na čiščenje) pomerili tako v ekipni kot v posamični konkurenci. Za Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine sta tekmovali dve ekipi, za pravilni potek tekmovanja pa poskrbeli sodniki: Slavko Tomc ter Franci in Grega Grubar.

V ekipni konkurenci je prvo mesto s 1730 podrtimi keglji osvojila prva ekipa Društva paraplegikov ljubljanske pokrajine, druga je bila ekipa DP severne Štajerske s 1641 keglji, tretja pa ekipa DP jugozahodne Štajerske, ki je podrla

1541 kegljev.

V moški konkurenci je prvo mesto osvojil Miran Jernejšek (Maribor - 475 kegljev), drugi je bil lanskoletni zmagovalec Viktor Rupnik (Ljubljana - 474 kegljev), tretji pa Zlatko Bernašek (Ljubljana - 458 kegljev). V konkurenci žensk je bila prva Senka Ivaniševi (Ljubljana - 443 kegljev), druga Cvetka Štirn (Ljubljana - 351 kegljev), tretja pa Marta Janežič MS (281).

Tekmovanje kegljačev tetraplegikov in veteranov je organizator združil v eno skupino. Največ kegljev je podrl Franc Ekart (Maribor - 441 kegljev), drugi je bil Slavko Ivančič (Ljubljana - 407 kegljev), tretji pa ponovno kegljač našega društva Emil Palameta (387 kegljev).

Pokale so zmagovalcem ob odsotnosti župana Tonija Dragarja podelili: direktor Zavoda za šport

Domžale Janez Zupančič, svetnica Občine Domžale Vera Vojska, predsednik društva Gregor Gračner in glavna organizatorica vseh petnajstih turnirjev Cvetka Štirn. Ob tem se je zahvalila vsem, ki so ji v teh letih pri organizaciji stali ob strani, še posebej pa glavnemu pokrovitelju Občini Domžale, sodnikom in drugim donatorjem. Predsednik društva Gregor Gračner je poudaril koristi in pomen športa paraplegikov in tetraplegikov in seveda kegljanje, ki ima vidno vlogo pri naših množičnih športih. Športnike je nagovoril tudi Janez Zupančič in med drugim povedal, da so v občini Domžale ponosni, da že toliko let gostijo tako uspešne športnike iz vse Slovenije, nato pa Cvetki Štirn v znak priznanja za organizacijo turnirjev izročil šopek cvetic. Prehodni pokal je v trajno last dobila ekipa našega društva, ki ga je osvojila že tretjič zapored.

Fotografija: Jože Globokar

Kegljanje

Turnir so poleg glavnega pokrovitelja Občine Domžale podprli še: Zavod za šport Domžale, Brown Forman Worldwide d.o.o., Klimer Štirn d.n.o. Verpex – Peter Verbič ml. Jarše, MG inštalaterstvo d.o.o. Boštjan Grošelj, Ortosana d.o.o., Igor Bizilj, Avto GP – Peter Govejšek s.p., Avto servis Božo Kveder s.p., Helpy d.o.o., Zavarovalnica Triglav d.d., Adriatic, Pekarstvo Kancilija, Gostišče Kovač Količevo in Zveza paraplegikov Slovenije.

Tekst: Jože Globokar

Brez izliva ni Izziva!

Spolnost je bila v Izzivu zmeraj dobro zastopana, vendar smo se v novem uredništvu odločili, da to - pogosto tabuizirano temo spolnosti med gibalno oviranimi - razkrijemo in začnimo na drugačen, popolnoma Izzivalen način. Citati iz Cosmopolitana se tako umikajo nečemu novemu in za kanček ali dva bolj "našemu".

V naslednjih številkah, bi si predloge, o čem in s kom naj govorimo o tej pikantni temi, želeli tudi iz Vaših vrst. No, zdaj pa le pogumno zajadrajmo med rjuhe ...

Nič pregrobo ni, če rečemo, da se v Sloveniji tema spolnosti med gibalno oviranimi vztrajno skriva pod vedno novimi preprogami. Mnogi izmed nas so prve informacije o spolnosti po pristanku na invalidskem vozičku dobili od tistih, ki so na njem pristali pred nami. Bolj redko se zgodi, da teme spolnosti z novopečenimi "vozičkarji" odkriva za to

bolj usposobljeno zdravstveno osebje. Tistim, ki si upajo stopiti na to pot in malenkost težavno področje predstaviti še v pozitivni luči, gredo seveda vse pohvale, tistim, ki jim za to manjka kanček poguma pa spodbuda... tokrat kar filmska!

Preden zgroženo odložite Izziv, ne bomo govorili o pornografskih gradivih! Ali bolje rečeno: vsaj ne v tej številki. Govorili bomo o filmu Seanse (v izvirniku The Sessions), ki je - na vsesplošno začudenje mnogih - pristal v kinodvoranah po svetu in pri nas, požel veliko pozitivnih kritik, se boril za nagrado za najboljši letošnji film ameriške filmske akademije Oskar in še in še. Po svetu je zaslužil precej šokantnih 9 milijonov dolarjev. Morda je še bolj šokantno dejstvo, da film temelji na resnični zgodbi iz leta 1990.

V filmu tetraplegik Mark želi raziskati skrivnosti intimne ljubezni, zato za

pomoč zaprosi lokalnega duhovnika in svojo negovalko. Med tem, ko mu duhovnik nudi nasvete in moralno oporo, mu negovalka preskrbi seksualno terapevtko Cheryl. Kljub zabavnim začetnim težavam Mark in Cheryl uspeta premagati meje telesnih omejitev, vendar nevede odpreta vrata novim poželenjem in nepričakovanim ljubezenskim čustvom.

Poklic seksualne terapevtke v tujini dejansko obstaja. Kakšna je torej razlika med seksualnim terapevtom in prostitutom oz prostitutko? Kot nam v filmu razloži Cheryl, ki jo igra Helen Hunt: "Seksualni terapevt poskuša s terapijo pacientu omogočiti normalno spolno izkušnjo in spoznavanje lastnega telesa. Namen seksualnega terapevta ni, da bi se pacient ves čas vračal k njej, temveč da čim prej odpravi težave, ki - zaradi takšnega ali drugačnega razloga - pestijo njegovega ali njenega pacienta."

Seksualne terapevtke so večinoma ženske, prav tako pa se s poklicem ukvarja nekaj moških. Eden takih je Shai Rotem, ki se s poklicem ukvarja že nekaj

**ZDA niso
edina država,
kjer je poklic
seksualnega
terapevta
dovoljen!**

let. Njegove pacientke so stare med 23 in 60 let. Njegova terapija vključuje stik gole kože, občasno pa tudi spolni odnos - vendar ne pred sedmo ali osmo uro terapije. Če je terapija uspešna lahko odpravijo bolečine med spolnimi odnosi, impotenco in prezgodnji izliv. Ura seksualne terapije stane v ZDA toliko kot ura psihiatrične obravnave - okoli 100 ameriških dolarjev. V določenih primerih jo lahko predpiše osebni zdravnik in stroške njene izvedbe krije zdravstveno zavarovanje pacienta. Ker vse našteto zahteva strokovno usposobljeno osebo (Shai je po izobrazbi diplomirani psiholog), je poklic strogo reguliran,

nadzor nad seksualnimi terapevti pa v ZDA izvaja njihova matična organizacija The International Professional Surrogates Association (IPSA), ki ima vse pritikline prave krovne organizacije - tudi etični kodeks, upravni odbor in približno 50 članov, ki se s poklicem seksualnega terapevta ukvarjajo za polni delovni čas.

ZDA niso edina država, kjer je poklic seksualnega terapevta dovoljen. Podobno je v Angliji, kjer svojo obrt opravlja Mare Simone, 54-letnica, ki ocenjuje, da je v svojem življenju spala s približno 1500 moškimi. Potek terapije je pri večini pacientov podoben. Mare ga

opiše takole: " Začnemo s pogovorom in med njim jim božam po rokah, da se sprostijo in mi začnejo zaupati. Med naslednjimi seansami preidemo k masaži hrbta in ramen, hkrati pa se začnemo pogovarjati o njihovih težavah. Nato preidemo k terapiji z ogledalom, kjer se s pacientom oba slečeva in si v ogledalu ogledujeva najini telesi. Pacienta je najprej sram in jim je ob pogledu na svoje telo neprijetno. Šele ko ugotovijo, da jih ne ocenjujem, se začnejo odpirati. Takrat preidemo na masažo sprednjega dela telesa. Tam prevzamem kontrolo in jim pokažem, kako naj se dotikajo svojega telesa. Potem vse izvedemo v praksi. To je faza ljubljenja, kjer se naučijo, kako naj nadzirajo svoje telo in rešijo svoje težave pri spolnosti."

Verjetno bo preteklo še precej vode, preden bo poklic seksualnega terapevta obstajal in bo dovoljen tudi v Republiki Sloveniji. Zavedati pa se je potrebno, da lahko seksualni terapevt s formalno izobrazbo s področja psihologije reši marsikatero težavo, s katero se ob prvem srečanju s spolnim odnosom v novi vlogi srečujejo osebe po poškodbi hrbtenjače. In morda bo trendom čez lužo kdaj sledil tudi kakšen izmed Slovencev. Do takrat pa uživajte v filmu Seanse - pa v spolnosti tudi, seveda!

Fotografija: s spletne strani

brez izliva ni lzziva!

Tekst: Gal Jakič

Za polno življenje

Izdaja, izposoja, prodaja in servis medicinsko tehničnih pripomočkov za:
gibanje, nego, higieno, terapijo

Naročite brezplačni izvod!

BREZPLAČNA ŠTEVILKA

080 19 01

Postali smo zastopnik za priznanega nemškega proizvajalca invalidskih vozičkov Otto Bock.

ottobock.

SOČA OPREMA

SOČA OPREMA d.o.o.,
Linhartova 49a, 1000 Ljubljana
T: +386 1 437 42 52
M: +386 51 220 726
W: www.socaoprema.si
E: socaoprema@siol.net

Pogodbeni dobavitelj

Zavod za zdravstveno
zavarovanje Slovenije

Informativno glasilo Izziv DPLJ
izdaja Društvo paraplegikov
ljubljske pokrajine

Glasilo sofinancira
FIHO in občine.

Uredniški odbor

glavni in odgovorni urednik:

Gal Jakič

uredništvo:

Nina Wabra Jakič
Gregor Gračner

lektoriranje:

Ana Bes

grafična izvedba:

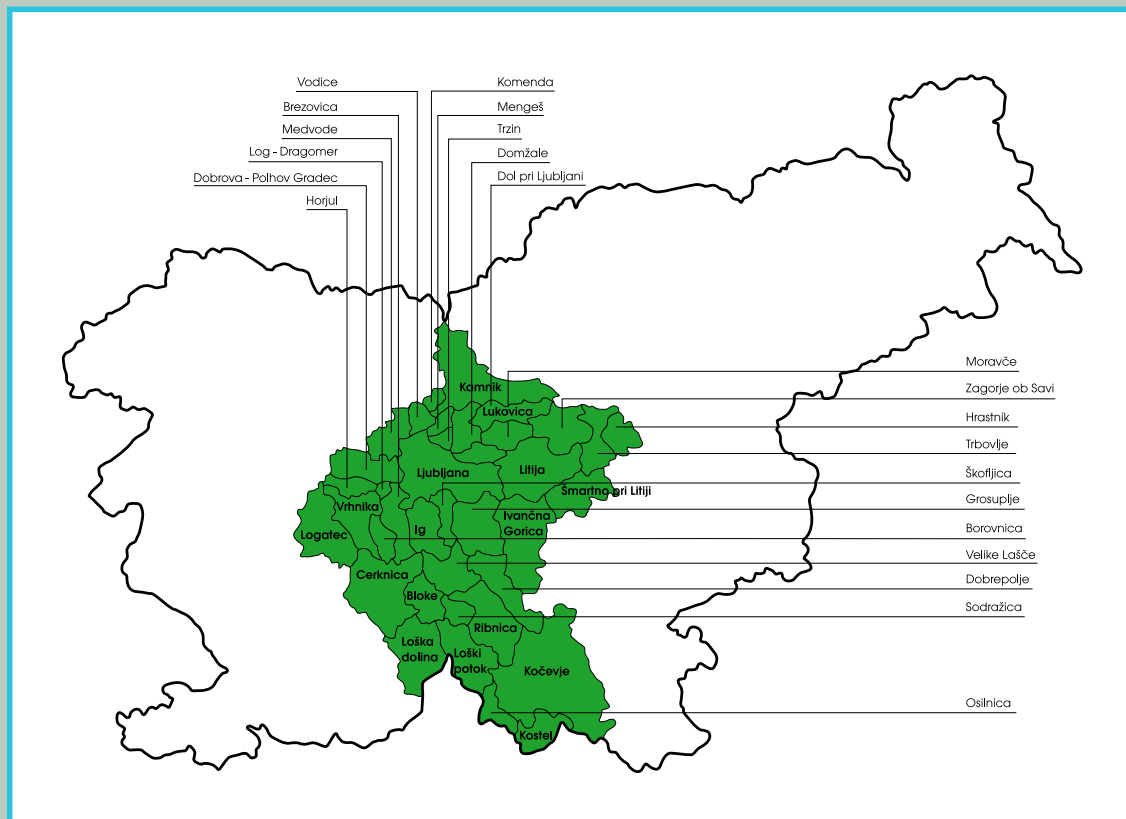
Toni Zakrajšek

WWW.PARTNERGRAF.SI

naklada:

700 izvodov

Izziv izhaja
2-krat letno in ga
prejemajo vsi člani
brezplačno!

Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine

Dunajska cesta 188, 1131 Ljubljana, p.p.: 5922

T 01 56 91 123

TRR 03170-1003169118

E dlj.paraplegik@guest.arnes.si

www.drustvo-para-lj.si

